

Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 20

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 21. oktoober 2019

Algus 11.10, lõpp 13.00

Juhataja: Erki Savisaar (esimees)

Protokollija: Kristel Soodla (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Yoko Alender, Peeter Ernits, Heiki Kranich, Igor Kravtšenko, Jevgeni Ossinovski, Üllar Saaremäe, Rein Suurkask, Mart Võrklaev

Komisjoni ametnikud: Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Kutsutud: Keskkonnaministeeriumi asekancler Marku Lamp (2. päevakorrapunkt); Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna nõunik Kerli Rebane, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi teede- ja raudteeosakonna peaspetsialist Sven Nurk (3. päevakorrapunkt); Neste Eesti AS juhatuse liige Ülle Tamme, juriidiline nõustaja Rene Frolov ja tegevjuht Dennis Antam, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energiaturgude valdkonnajuht Rein Vaks, Keskkonnaministeeriumi välisõhu- ja kiirgusosakonna peaspetsialist Heiko Heitur (4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumise "Lageraied Ajalukku" arutelu
3. Arvamuse andmine Euroopa Liidu Asjade komisjonile: Eesti seisukohad avaliku konsultatsiooni kasutuselt kõrvaldatud sõidukite EL reeglite hindamise kohta
4. 100% taastuvtoorainest toodetud diislikütuse(My Renewable) tutvustus
5. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu keskkonnakomisjoni nädala (21.10.2019-27.10.2019) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 21.10.2019 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumise "Lageraied Ajalukku" arutelu
3. Arvamuse andmine Euroopa Liidu Asjade komisjonile - Eesti seisukohad avaliku konsultatsiooni kasutuselt kõrvaldatud sõidukite EL reeglite hindamise kohta
4. 100% taastuvtoorainest toodetud diislikütuse(My Renewable) tutvustus
5. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung teisipäev, 22.10.2019 kell 14.00

1. 2020. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (82 SE) Keskkonnaministeeriumi haldusala tutvustus
2. Vesiviljeluse veekaitsemeetmete ja saastetasude arutelu
3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Yoko Alender, Peeter Ernits, Heiki Kranich, Igor Kravtšenko, Jevgeni Ossinovski, Üllar Saaremäe, Erki Savisaar, Rein Suurkask, Mart Võrklaev).

2. Kollektiivne pöördumise "Lageraied Ajalukku" arutelu

Marku Lamp selgitas, et Riigikogule esitatud kollektiivses pöördumises on ettepanekuid, mida juba praegu metsanduse arengukava juures arutatakse. Ta täpsustas, et laiapõhjaline huvirühmade ja teadlaste võrgustik on seda teemat arutamas. Ta usub, et sealt saavad kollektiivse pöördumise neli esimest ettepanekut adekvaatse tagasisideme. Hetkel on nende punktide mõjud teadmata, otsustajal on väga raske hinnata, mis ettepanekute mõju võiks olla. Arengukava raames on kujundatud erinevaid stsenaariume ja neid viiakse arutlusele selliselt, et nende puhul on vähemalt esimene mõjude hinnang tehtud. Kui läheb lõplikuks hindamiseks ja otsustamiseks, siis on ka põhjalik keskkonnamõjude ja muude mõjude hindamine seal juures. Kollektiivse pöördumise 5. ettepanek ütleb, et tuleks inventeerida ning kaitse alla võtta kõik olemasolevad ja veel leitavad looduslikud pühapaigad. Keskkonnaministeerium toetab seda punkti ja on juba 2015. aastast seda ka rahaliselt toetanud. Muinsuskaitseamet on pädev organ, kes neid inventuure läbi viib, täna on tempo olnud selline, et kogu Eestit ei ole veel jõutud üle vaadata. Tasub neid julgustada, et tempo oleks kiirem. Riigimetsades teeb RMK eelinventuuri teavitatud võimalike pühapaikade osas, eelinventuuri käigus kutsutakse eksperdid ja pärast kooskõlastatakse Muinsuskaitseametiga.

Erki Savisaar uuris, kas RMK aasta lõpuks saab oma metsades inventuuri tehtud. **Marku Lamp** vastas, et jah. Ettepanekud ei ole olnud väga täpsed, ei ole aru saada, kus täpselt need pühapaigad on, need on väga laiaulatuslikult märgitud, näiteks on märgitud kogu Võhandu jõgi. Eksperdid peavad ettepanekud ühtse kokkulepitud metoodika alusel üle vaatama.

Jevgeni Ossinovski märkis, et komisjon peaks ettepanekud edastama Keskkonnaministeeriumile. Lisaks ütles ta, et arutelu käigus on tehtud märkus, et juhtkogu poolt otsuste tegemine pole läbipaistev.

Marku Lamp selgitas, et metsanduse arengukava kinnitatakse lõpuks Riigikogu poolt ja ministeerium teeb selleks ettevalmistustöid. Otsuseid tegevas ja arutelusid pidavas arengukava juures olevas juhtkogus otsitakse konsensust, kuid vajadusel toimub lõplik otsuste tegemine läbi hääletamise. Selle kohta on keskkonnaorganisatsioonid korduvalt öelnud, et nad näevad seal ohtu. Nad kardavad, et nende ettepanekud hääletatakse maha. Ministeerium on korduvalt rõhutanud, et otsitakse laiapõhjalist konsensust ja eelnimetatud hääletus on viimane abinõu, mida loodetavasti vaja ei lähe.

Jevgeni Ossinovski uuris, millal metsanduse arengukava Riigikokku jõuab. **Marku Lamp** vastas, et esimene tutvustamine on plaanis teha komisjonile 11. novembril. Arengukava jõuab eelnõuna Riigikokku tõenäoliselt suve hakul või enne sügist.

Seejärel **Marku Lamp** selgitas, et kollektiivses pöördumises on ettepanek nr 6, mille kohaselt järelejäänud looduslikud vooluveekogud koos ümbritsevate aladega tuleks kaitse alla võtta ning alustada riigimaal kuivendussüsteemide sulgemist. Ta märkis, et iseenesest looduslikud veekogud oma kaldaga on nii või teisiti kaitse all. On olemas kalda piiranguvöönd majandustegevuseks ning väärtuslikumad jõed on kaitse alla võetud. Ei näe, et oleks veel täiendavalt vaja kaitse alla võtta.

Jevgeni Ossinovski tundis huvi, miks kollektiivse pöördumise esitajad seda taotleavad. **Marku Lamp** selgitas, et sellele on raske vastata, aga võib-olla ei ole oldud teadlikud tänasest praktikast või siis arvatakse, et kalda piiranguvöönd ei ole piisav. Kraavide kuivendussüsteemide sulgemisega on ministeerium tegelenud ning on selliseid alasid, kus ministeerium näeb, et potentsiaali põlluharimiseks ja metsakasvatamiseks ei ole. Seal on ka kraave juba suletud. Suund on sinna poole, et kui peaks maaparandussüsteemi uusi kraave rajama, siis need tuleb teha võimalikult looduslikult.

Yoko Alender palus täpsustada, kas kõik kaldad on läbi kalda piiranguvööndi kaitse all. **Marku Lamp** vastas, et jah, seal on piiratud majandustegevus.

Yoko Alender ütles, et tema ei ole aru saanud, et kõik kuivendussüsteemid loodusele kuidagi halvad oleksid, see aitab metsal ka kasvada. Ta palus kommenteerida üldväidet, mis pöördumisest ilmneb, et justkui iga kuivendamine on halb. **Marku Lamp** selgitas, et kuivendamisega kuivendatakse mingisugust elupaika. Kui on märjem elupaik, mis sobib ühtede liikidele paremini ja kui see siis kuivendatakse, siis nendele liikidele seal enam ei sobi elada. Küll aga soodustab see näiteks metsa kasvu. Nii või teisiti on aastas sademete hulk suurem kui aurustumine, elame sellises piirkonnas, et paratamatult tuleb maad kuivendada kasvatamiseks metsa ja vilja. Suund on teha seda selliselt, et loodus saaks võimalikult vähe häiritud.

Mart Võrklaev märkis, et kui me veekogude ääri ei hoolda, siis ühel hetkel võivad põllud uppuda ning võib tekkida teistpidine probleem. Ta küsis, äkki peaks just jõgede äärtes raiet tegema, sest muidu puud kukkuvad vette ja näiteks suurvesi ei saa ära voolata sulajaal. **Marku Lamp** vastas, et ministeerium vaatabki seda tervikuna. Ongi kohti, kus on hädavajalik, et vesi voolaks. Alad, kus on tegeletud kraavide sulgemisega on ikkagi kunagised soolad, kus perspektiivi ei ole selleks, et metsa kasvatada või põldu harida ning nad on väärtuslikud kooslused sooliikidele. Ta lisis, et on olnud jah, selliseid jõgesid, kus on puud vette langenud ja kus on jäämineku ajal takistusi olnud, aga ministeerium on neid järjepanu vaadanud, vga suuri takistusi ei tohiks enam olla.

Heiki Kranich küsis, et juhul, kui vanu kuivendussüsteeme suletakse ja mingisuguseid mitte enam kasutusel olevaid turbarabasisid uuesti rabadeks üritatakse muuta, kas siis arvestatakse ka seda, et seal CO₂ emissioon väheneb. **Marku Lamp** selgitas, et täna ei raporteerita riiklikus aruandes, mis märgaladel toimub. Neid arvestusi alles arutatakse, mis summas see mõju on.

Marku Lamp selgitas, et lisaks tuleb maaparanduse keskkonnamõju seiret tõhustada, kuna praegune seire ei ole piisav hindamiseks maaparanduse tegelikku keskkonna mõju. Maaparanduse mõju tuleks pidevalt hinnata. Tegelikult hea ülevaade sellest puudub. Maaeluministeerium hindab peaaesjalikult, et kõik kraavid töötaksid ja vesi voolaks. Nad hindavad tehnoloogilist poolt ja vaatavad, kas sinna suunatud raha on sihtotstarbeliselt kasutatud ning kas süsteem töötab. Keskkonnaministeerium hindab kaudset mõju loomastikule, linnustikule ja taimestikule, vaatab, kuidas maaparandus mõjub. Keskkonnaministeerium teeb seda läbi Keskkonnaagentuuri ja Keskkonna Uuringute Keskuse. Kui on soov värsket kraavi kaevata, tuleb teha Põllumajandusametile projektid ja kui see avaldab mõju looduskaitsealale, siis tuleb saada nõusolek ka Keskkonnaametilt. Viimastel aastatel on tekkinud teadmised, et tahaks rohkem teada sellest mõjust.

Yoko Alender märkis, et koostöö keskkonna ja maaelu valdkonna vahel seire osas peab tõhustuma.

Heiki Kranich küsis, kui on rajatud kuivendussüsteem ja on 20 hektari suurune põld ning see kuivendussüsteem on keskelt hukka läinud ning seetõttu on keset põldu lomp, kas see on siis keskkonna probleem. **Marku Lamp** vastas, et ei ole, sellisel juhul on asjad lahendatud läbi

Maaeluministeeriumi ja Põllumajandusameti koordinaatsiooni. Nemad jälgivad, et kuivendussüsteem toimiks.

Kollektiivses pöördumises tehtud ettepaneku nr 7 arutamiseks on komisjoniliikmetele edastatud teave, mille kohaselt Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) müüb puitu vastavalt metsaseaduses ning selle alusel Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi korras toodud tingimustele. Nimetatud müügikorras on ette nähtud võimalus puidu kokkuleppehinnaga müügiks tingimusel, et müügi hind ei oleks madalam müüdava kauba harilikust väärtusest. RMK on elanikkonnale müüdava küttepuidu harilikuks väärtuseks arvestanud samasuguse puidu enampakkumistel kujunenud hinda. Võrreldes halumüüjate turuhinnaga, on RMK poolt eratarbijatele pakutav 3-meetrine puit märkimisväärselt soodsam.

Marku Lamp selgitas, et pöördumises on ettepanek võimaldada majanduslikult vähekindlustatud inimestele riigimetsast eelisjärjekorras saada küttepuid osta. Eelisjärjekorda küll ei ole, aga samas kellelegi ei jäeta andmata. Tänapäevase praktika kohaselt on kõikidel võimalik saada küttepuitu või siis minna ise varuma küttepuid metsast. Mõlema hinna aluseks on RMK poolt kehtestatud müügihind, mis on turuhinnast soodsam. Hetkel kehtiv lehtpuuküttepuidu hind tarnituna ostja koju on 38,6 eur/m³ koos käibemaksuga, mis teeb ruumimeetri hinnaks ca 22 eur. Samas halupuud maksavad 45-55 eur/rm, kuivatatult 55-85 eur/rm. Seega peaks see olema majanduslikult vähekindlustatule hea valik. RMK tagab kohalikele inimestele lisaks 3-meetrisele küttepuidule ka puude isevarumise võimaluse sanitaarraie tegemiseks. Küttepuidu varumine kasvava metsa raieõigusena sobib juhul kui küttepuidu vajadus ei ole kiire. Raieõiguse hinnatase on veelgi soodsam, ~20 eur/m³ koos käibemaksuga. RMK müüs 2018. a elanikkonnale 22 tuhat m³ küttepuitu ja 8 tuhat m³ kasvava metsa raieõigust. 2019. a 8 kuuga on müüdud 15 tuhat m³ küttepuitu ja 4,3 tuhat m³ raieõigust. Enamus ostjatest korduvad aastast aastasse.

Erki Savisaar küsis, kas kõik, kes on puid soovinud, on alati need kätte saanud ja seetõttu ei ole vajalik rääkida eelisjärjekorrast. **Marku Lamp** vastas, et usub küll seda. Ta märkis, et teab ühte juhtumit, kus ei lubatud raiet teostada konkreetses kohas, kus kodanik soovis teha. Põhjus oli selles, et tegemist oli kaitsealaga. Kodanikul võimaldati muus kohas teha raiet. RMK võimaldab elanikkonnal osta küttepuitu väljaspool avalikke pakkumisi ning on selleks jätnud reservi piisavas koguses küttepuitu. Elanikkonna ostusoovid täidetakse keskmiselt kuu aja jooksul. Inimesed soovivad osta reeglina kevadsuvisel perioodil, et suvel puude lõhkumise ja riita ladumisega tegeleda. Paraku riigimetsas on sel ajal raierahu ja küttepuitu müügiks vähe, seetõttu vastu suve pikeneb soovide täitmise tähtaeg 2-3 kuuni. Kui soovija on nõus ootama, saab ta puidu igal juhul kätte ja ilma keegi ei jää.

Küttepuitu (3-meetrise) sooviv inimene saab oma soovist RMK-le teada anda kolmel viisil:

1) helistades küttepuidu telefonile 6767676

2) saates e-kirja kyte@rmk.ee

3) täites ostusoovi vormi

<https://www.rmk.ee/puidumuuk-1/puidumuuk/kuttepuit/kyttepuidu-tellimisvorm>

Kui ostusoov on käes, saadetakse inimesele müügipakkumine, mille alusel toimub tasumine.

Müügipakkumisel on kirjas tarnetähtaeg.

Enne tarnetähtaja saabumist võetakse tellijaga telefoni teel ühendust ja lepatakse kokku koorma kohale toomise aeg.

Küttepuitu raidmetena sooviv või kasvava metsa sanitaarraie tegemise soovi korral teatab inimene asukoha, kus ta raidmeid korjata või raiet teha soovib. Sellest võib samuti teada anda telefoni ja e-kirja teel või täites ostusoovi vormi (<https://www.rmk.ee/puidumuuk-1/puidumuuk/kuttepuidu-ise-varumine>). Kui ostusoov on käes, kontrollitakse, kas sellises kohas on raidmete korjamine või raie tegemine lubatud. Kui on lubatud, siis saadetakse müügipakkumine. Pärast tasumist antakse lank ostjale üle töö tegemiseks.

Peeter Ernits küsis, kas on võimalik kuskilt näha, kuhu võib minna raiet tegema või tuleb ise avaldada initsiatiivi ja seejärel metsaülem ütleb, kus saab või ei saa raiet teha. **Marku Lamp** vastas, et RMK metsatööde kaardil on ilmselt võimalik sanitaarraide alasad vaadata. Ta märkis, et võib-olla tasuks tõesti eraldi kaardikiht kütepuidu jaoks moodustada. **Peeter Ernits** ütles, et see muudaks inimeste jaoks olukorra lihtsamaks. **Mart Võrklaev** märkis, et juhul võiks sarnaselt kuusemüügile teha asjakohase rakenduse. Ta selgitas, et enne tuleks kontrollida, ega sellist rakendust juba olemas ei ole. **Yoko Alender** nõustus ja lisas, et võib-olla on RMK-l vaja rohkem tegeleda kommunikatsiooniga ja teha olukord inimese jaoks sõbralikumaks.

Peeter Ernitsale tundus, et komisjon suunab probleemi teraviku mujale öeldes, et kunagi jõuab arengukava Riigikokku. Ta märkis, et juba praegu on võimalus viia küsimus suurde saali olulise tähtsusega riikliku küsimuse aruteluna (OTRK). Kasulik oleks arutada OTRK-na, sest see tooks väga olulise teema Riigikogu saali.

Yoko Alender uuris, kui kaugel metsanduse arengukava on. **Marku Lamp** vastas, et esimesed stsenaariumid on välja töötatud, neli on neid, need ei ole otseselt vastanduvad, aga igaüks on oma nägu.

Heiki Kranich leidis, et metsanduse arengukava peaks sammuke edasi liikuma, et saaksime arutada probleemi OTRK-na.

Yoko Alender märkis, et OTRK fookus ei peaks olema ainult lageraiel, vaid metsa majandamisel üldse.

Mart Võrklaev leidis, et komisjon peaks esmalt ära kuulama metsanduse arengukava tutvustuse ning seejärel otsustama OTRK vajaduse.

Komisjoniliikmed leidsid, et pöördujatele koostatakse vastuskirja kavand, seejärel komisjon arutab OTRK võimalikku algatamist.

Erki Savisaar nentis kokkuvõtvalt, et komisjon tuleb teema juurde tagasi 4. novembril.

3. Arvamuse andmine Euroopa Liidu Asjade komisjonile: Eesti seisukohad avaliku konsultatsiooni kasutuselt kõrvaldatud sõidukite EL reeglite hindamise kohta

Kerli Rebane tegi ülevaate avaliku konsultatsiooni sisust ning Eesti seisukohtadest. Euroopa Komisjon algatas romusõidukite avaliku konsultatsiooni, mille eesmärk on pöörata tähelepanu, kuidas seda direktiivis rakendatakse. Juba 2016. aastal sarnane konsultatsioon Euroopa Komisjoni poolt läbi viidi. Eesti esitas sellel ajal oma vastuse ja valitsuse seisukohad, mis on suures osas need samad, mis uuesti esitatakse. Seisukohtades tahetakse rõhutada seda, et ELV direktiiv peaks lubama romusõidukeid registrist kustutada teatud juhtudel ka siis, kui lammutustõendit ei esitata. Praegu on see direktiivi alusel ainus moodus, kuidas romusõidukeid saab liiklusregistrist maha võtta. Samas ELV ei sätesta seda, mida peaks tegema juhul, kui romusõidukit päriselt enam olemas ei ole. Seejuures ollakse nõus, et lammutustõendi esitamine peaks olema jätkuvalt peamine alus romusõidukite liiklusregistrist kustutamiseks, kuna sellise tõendi väljastab ametlik lammutuskoht ja see annab omakorda kindluse, et kasutuselt kõrvaldatud sõiduk käideldakse keskkonnaohutult.

Mart Võrklaev küsis, et kas siseriiklikult on plaan olemas, mida ette võtta mitteametlike autolammutustega ning kuidas tuvastada vana auto omanikku. Kas selle direktiiviga mitte ei süvendata probleemi, kui vana auto omanikku ei ole teada ja nüüd omanikku ei huvitagi enam, sest ta saab lihtsa avalduse alusel auto registrist maha kanda. Kuidas panna omanikku suuremat vastutust tundma selle üle, mis tema romusõidukist saab, kas saaks omanikku sanktsioneerida. **Kerli Rebane** vastas, et peaksime romusõidukid jagama kaheks - kas on

illegaalselt lammutatud või juhtumid, kui inimene saab päranduseks sõiduki, mida olemas ei ole. Teine võimalus on, kui inimene viib heausklikult sõiduki autolammutusse, aga lammutus ei võta romusõidukit liiklusregistrist maha. 2013. aastal loodi liiklusregistrisse nn mitteaktiivne osa, mille alusel üle 2 aasta kasutamata autode registrikanne peatatakse. Tänu sellele nimekirjale on suur osa seisma jäänud autodest registrist maha võetud.

Jevgeni Ossinovski avaldas arvamust, et Vabariigi Valitsuse arvamuse neljas punkt jääb arusaamatuks. Kui kasvav surve sõidukipargi keskkonnasõbralikumaks muutmiseks toob kaasa kõrge CO₂-heitmega sõidukite suurema liikumise Euroopa Liidu jõukamatest piirkondadest vähem arenenud piirkondadesse ja Euroopa Liidust pärit vanade sõidukite käitlemisel ja sellest tulenevate keskkonnakahjudega tegelemisel jääb Eestile edaspidi suur koormus, siis kuidas Euroopa Komisjon saab neid probleeme ennetada ja leevendada.

Mart Võrklaev märkis, et tema mõistab 4. seisukoha mõtet, sellega soovitakse öelda, et on probleem ja seda tuleks üle Euroopa vaadata, kuidas seda kõige mõistlikum lahendada on.

Kerli Rebane selgitas, et Eesti soovib sellega tähelepanu juhtida probleemile. Eesti jaoks on see probleem oluline, sellega palutakse Euroopa Komisjonil aidata probleemi lahendada läbi direktiivi muutmise. Euroopa tasandil võiksid olla lahendused välja töötatud, aga Eesti ei taha ette öelda, millised need lahendused võiksid olla. **Sven Nurk** lisas, et Euroopa Komisjon on probleemist teadlik.

Peeter Ernits märkis, et Eesti seisukohtade neljas punkt on väga tähtis ning ta uuris, kuidas teistes riikides olukord on. **Sven Nurk** vastas, et Ida-Euroopa riigid on tähelepanu juhtinud teise eelnõu raames sellele, et rohkem saastavad sõidukid liiguvad jõukamatest riikidest vähemjõukamatesse riikidesse. Seda probleemi on tõstatatud.

Jevgeni Ossinovski lisas, et ei ole lõpuni selge, mida oodatakse Euroopa Komisjonilt punkti 4 kontekstis ja tuleks teha ettepanek kaaluda, kas see punkt on vajalik.

Heiki Kranich uuris, mida tähendab, et autot pole olemas, kui omanik on endiselt olemas. **Kerli Rebane** vastas, et autod langevad liiklusregistri mitteaktiivsesse osasse, kui neid ei ole 2 aasta jooksul reaalselt kasutatud.

Mart Võrklaev küsis, milline on edaspidine plaan, kuidas ebaseaduslike autolammutuste probleemi lahendada. **Kerli Rebane** vastas, et järelevalvet tuleb tugevdada.

Komisjoni liikmed arvasid ühiselt, et inimesele peab jääma vastutus auto üle ostmisest kuni lammutamiseni.

Otsustati:

3.1. toetada Eesti seisukohti Euroopa Komisjoni avaliku konsultatsiooni kohta, mis käsitleb kasutuselt kõrvaldatud sõidukite direktiivi toimivust (konsensus: Yoko Alender, Peeter Ernits, Heiki Kranich, Igor Kravtšenko, Jevgeni Ossinovski, Üllar Saaremäe, Erki Savisaar, Rein Suurkask, Mart Võrklaev);

3.2. teha ettepanek Euroopa Liidu asjade komisjonile kaaluda, kas Vabariigi Valitsuse 4. seisukoht on vajalik, kuna selle sisu jäi komisjonile ebaselgeks (konsensus: Yoko Alender, Peeter Ernits, Heiki Kranich, Igor Kravtšenko, Jevgeni Ossinovski, Üllar Saaremäe, Erki Savisaar, Rein Suurkask, Mart Võrklaev).

4. 100% taastuvtoorainest toodetud diislikütuse(My Renewable) tutvustus

Ülle Tamme esines istungil ettekandega (protokolli lisa) tutvustamaks 100% taastuvtoorainest toodetud diislikütust Neste My. **Ülle Tamme** selgitas, et kõik kütused, mida nad toovad Eestisse, on pärit nende ülemaailmsetest tehastest. Eesmärgiks on hoida planeet

puhtana ja tervena ka meie laste jaoks. Oma toodete arendamisel ei lähtu nad vaid ärihuvidest, vaid vaadatakse olukorda märksa globaalsemalt. Neste My on alternatiiv 100%-liselt fossiilsele diislile.

Erki Savisaar uuris, millest toodetakse uut kütust, kas biojäätmetest. **Ülle Tamme** vastas, et toodetakse põhiliselt tõepoolest biojäätmetest.

Erki Savisaar avaldas arvamust, et Neste My Renewable on üks näide, kuhu poole kütusetootjad suunduvad ja kuidas on võimalik saavutada kliima eesmärke siis, kui me kõiki vanu sõidukeid ei suuda välja vahetada. Ta küsis ministriumite esindajatelt, kas sarnaseid algatusi on veel tulemas. Hetkel on sellel kütusel üsna kõrge hind võrreldes tavalise diisliga, kas ministriumitel on mingisuguseid plaane, kuidas see võiks muutuda, et soositaks keskkonnasäästlikuma kütuse kasutamist.

Rein Vaks selgitas, et Neste on unikaalses positsioonis meie regioonis. Ta on ainuke siin läheduses, kes sellist kütust toodab. Diislikütuse alternatiivina on see loomulikult väga hea variant. Riik on biometaanitootmist siseriiklikult arendanud ja loodetakse nii kaugemale selle arendusega jõuda, et aastal 2022-2023 jõuaks Eesti enamuse oma biokütuse kasutuselevõtmise kohustusest biometaaniga ära täita. See loomulikult ei tähenda, et alternatiivsetele vedelkütustele ruumi ei ole, kindlasti vedelkütused turule jäävad ja kuhugi lähiperspektiivis ära ei kao. Mis puudutab hinda, siis see on kallim, toode on lihtsalt kallim. MKM-ile tekitab meeelhärmi see, et biokütus on samasugustel alustel maksustatud nagu fossiilne kütus, siin peaks mingil hetkel mingisuguse diferentseerimise tegema, rahandusministriga on nendel teemadel räägitud.

Ülle Tamme märkis, et biometaan on aktsiisist vabastatud, aga Neste My ei ole, kuigi nad on samaväärsed tooted.

Heiko Heitur selgitas, tegelikkuses ei ole mitte keegi küsinud põllumeeste käest, kuidas nad oma kütuseid hoiustavad, kas nad on oma mahuteid ka puhastanud, mis kütuse segud neil seal põhjas on ja kas see kütus jõuab otse rafineerimistehasest nende mahutisse. Mida rohkem kütust käideldakse, mida rohkem seda ühest mahutist teise pumbatakse, seda rohkem hakkab kütus oma kvaliteeti kaotama. Ta märkis, et viidatud on probleemile, et tänu esimese generatsiooni biokütustele filtrid läksid umbe. Ta leidis, et seda ei saa kuidagi tõsiselt võtta. Ei ole ühtegi konkreetset näidet, millise põllutöömasinaga selline asi on juhtunud. **Heiko Heitur** märkis, et probleem võis tekkida olukorras, kus põllumees on tellinud endale kütuse suve alguses või kevadel ja kütus on mahutis olnud 2-4 kuud. Kui ta siis suve lõpul tangib, siis võib tõesti midagi juhtuda. Ei saa nõustuda sellega, et biokütused on väga halvad ja tänu nendele tekivad mootorites probleemid.

Rein Vaks tõi näite, ministriumit juurde tuldi talvel kaebusega, et biokütus on filtrid ära ummistanud. Uurimise käigus ilmnas, et kasutati hoopis hooajaliselt valet diislikütust, mis paratamatult külmal ajal probleeme tekitab.

Heiko Heitur lisas, need probleemid ilmnasid siis, kui vedelkütuse seaduses nähti ette erisus Kaitsevæele ja Kaitseliidule. Tegelikult biokütuse lisamise nõue sai alguse 01.05.2018, sellest hetkest alates hakati diislikütusesse biodiisli lisama, niisiis, see kütus oli juba eelneval

aastal kasutusel ka põllumeestel. **Heiko Heitur** sõnas, et ta ei nõustu sellega, et seda kütust saab kasutada igas autos. Neste esindajad on samamoodi teadlikud sellest, et autodel, mille juhendis on kirjas, et see auto peab kasutama diislikütust, mis vastab standarditele NE 590, see kütus täidab 99,9%-i nendest nõuetest ära, välja arvatud tiheduse osas. Ta lasi võtta kütuse proovi tanklast ning sai teada, et HVO tihedus oli 779,5, aga minimaalne nõue on 820 diislikütuse puhul. Ta küsis, kas Neste esindajad on kindlad, et kõikides autodes saab seda kasutada, mida ütleksid nad nendele autoomanikele, kelle sõiduki juhendis on viide, et NE 590 kütust peab kasutama ja kui mootorile tekib probleem, siis kas see probleem läheb garantii alla.

Mart Võrklaev tundis huvi, miks My Neste on kallim kui tavaline diisel. **Ülle Tamme** vastas, sest see on aktsiisiga maksustatud ja paraku ka tehnoloogia maksab.

Rein Vaks märkis, et igal kütusel on omad plussid ja miinused ning need peab läbi arutama. Kindlasti ei ole riigi eesmärk, et just biometaani, My Nestet või FAME-t on vaja tarnida. See on kütusetarnija enda teha. **Erki Savisaar** lisas juurde, et need kõik lähevad meie keskkonna eesmärkide täitmisel arvesse.

5. Info ja muud küsimused

Täiendavat infot ei olnud ja muid küsimusi ei tekkinud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erki Savisaar
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristel Soodla
protokollija